

СТАН ВУЛИЧНИХ НАСАДЖЕНЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ СМТ. КАЛИНІВКА КИЇВСЬКОЇ ОБЛ.

*О.В. Зібцева, кандидат сільськогосподарських наук
А.І. Мельник, студентка*

Наведено результати досліджень вуличних деревних насаджень центральної частини смт. Калинівка Київської обл. Досліджено асортимент деревних рослин, зроблена оцінка їх стану та декоративності.

Вуличні насадження, деревні види, стан, декоративність

Озеленення малих міст і селищ є, за визнанням науковців, недоторканим дослідженнями цілим пластом, що давно вже потребує пильної уваги. Навіть для невеликих населених пунктів актуальним є питання забезпеченості територій зеленими насадженнями, які захищають людину від негативного впливу техногенно перевантаженого середовища.

Ефективність виконання деревами свого призначення в урбанізованій системі залежить від багатьох чинників, у тому числі й типу зелених насаджень. Рядові вуличні насадження потерпають від цілого комплексу негативних техногенних чинників, внаслідок чого погіршується їх життєвий стан та екологічна ефективність [2]. На думку авторів, життєвий стан – важлива характеристика дерева, з якою пов'язана успішність виконання ним основних екологічних функцій, у тому числі середовище утворюючих.

Неабиякий екологічний та економічний аспекти має асортимент порід, що використовується для озеленення [1]. Так, за даними автора, асортимент зелених насаджень у містах не відповідає потребам, особливо на вулицях і автомагістралях.

Предметом наших досліджень слугували вуличні деревні насадження центральної частини смт. Калинівка Київської обл.

Мета дослідження – визначити асортимент та стан вуличних деревних насаджень смт. Калинівка Київської обл.

Матеріали та методика дослідження. Була проведена подеревна інвентаризація вуличних насаджень із визначенням видового складу деревних видів рослин, діаметра на висоті грудей, віку, стану (за п'ятибальною шкалою для оцінки вуличних насаджень С.І. Кузнєцова та ін. [3]), декоративності (за 4-бальною шкалою Якушиної [4]). Нам видається цілком слушною думка [2] про те, що досить суб'єктивний показник декоративності деревних рослин має визначатися простим методичним прийомом й у цьому разі важливо, щоб за такої методики не враховувалися відмінності у декоративності різних порід дерев.

Результати дослідження наведено у таблиці та на рис. 1–3.

Характеристика вуличних насаджень смт. Калинівка у розрізі представлених видів

Вид	Кількість, %	Діаметр, см	Вік, років	Стан (M±m), бали	Декоративність, бали
Береза повисла	28	36	40	4,8±0,08	2,8
Ялина колюча	18,3	36	30	5	3
Горіх грецький	15,9	44	40	3,9±0,14	1,9
Гіркокаштан звичайний	11,0	46	45	3,2±0,15	2
Вишня звичайна	6,1	35	40	4,0±0,45	2,4
Клен гостролистий	4,9	44	50	4,8±0,25	2,8
Липа серцелиста	4,9	48	55	2,8±0,75	1,3
Горобина звичайна	4,9	24	12	4	2
Абрикос звичайний	2,4	20	12	2,0±1,00	0,5
Слива домашня	2,4	24	12	5	3
Верба біла плакуча	1,2	50	55	4	2

Деревні види у таблиці подані за рейтингом їх поширення у вуличних насадженнях центральної частини селища. Весь асортимент налічує 11 деревних видів, у тому числі чотири інтродуценти, представлені 47,6 % дерев. Найбільш представленою є береза повисла (28 %), ялина колюча (18,3 %), горіх грецький (15,9 %) та гіркокаштан звичайний (11 %). На ці чотири види припадає 73,2 % обстежених дерев.

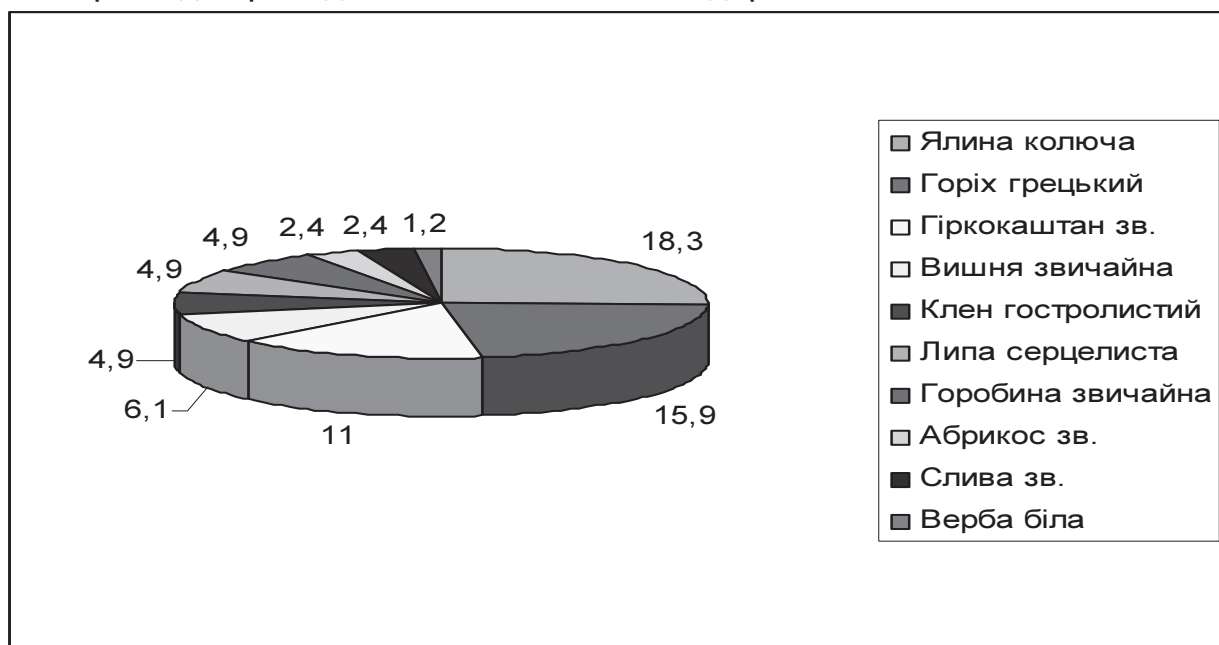

Рис. 1. Розподіл вуличних насаджень центральної частини смт. Калинівка за кількістю представлених видів, %

Як видно з таблиці та рис.2, дерева таких видів, як липа серцелиста, клен гостролистий, верба біла, гіркокаштан звичайний наближуються до віку рекомендованої реконструкції. Наймолодшими у вуличних насадженнях є горобина звичайна, абрикос звичайний та слива домашня.

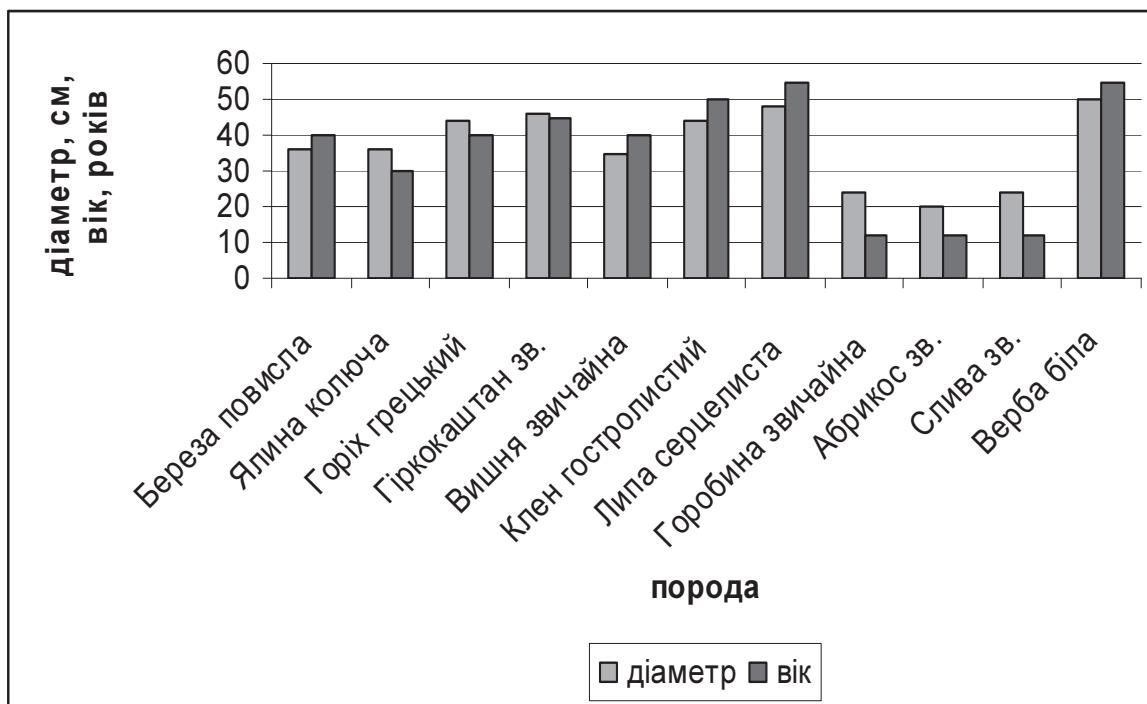

Рис. 2. Середні діаметри, см та вік, років деревних видів у вуличних насадженнях центральної частини смт. Калинівка

Найвищі бали стану і декоративності (таблиця, рис.3) мають ялина колюча та слива домашня, дещо нижчі – береза повисла та клен гостролистий, добрі (на рівні 4 та 2 відповідно) – гірकोкаштан звичайний, горобина звичайна, вишня звичайна. Найгірші стан і декоративність характерні для абрикосу звичайного, досить низькі – для липи серцелистої.

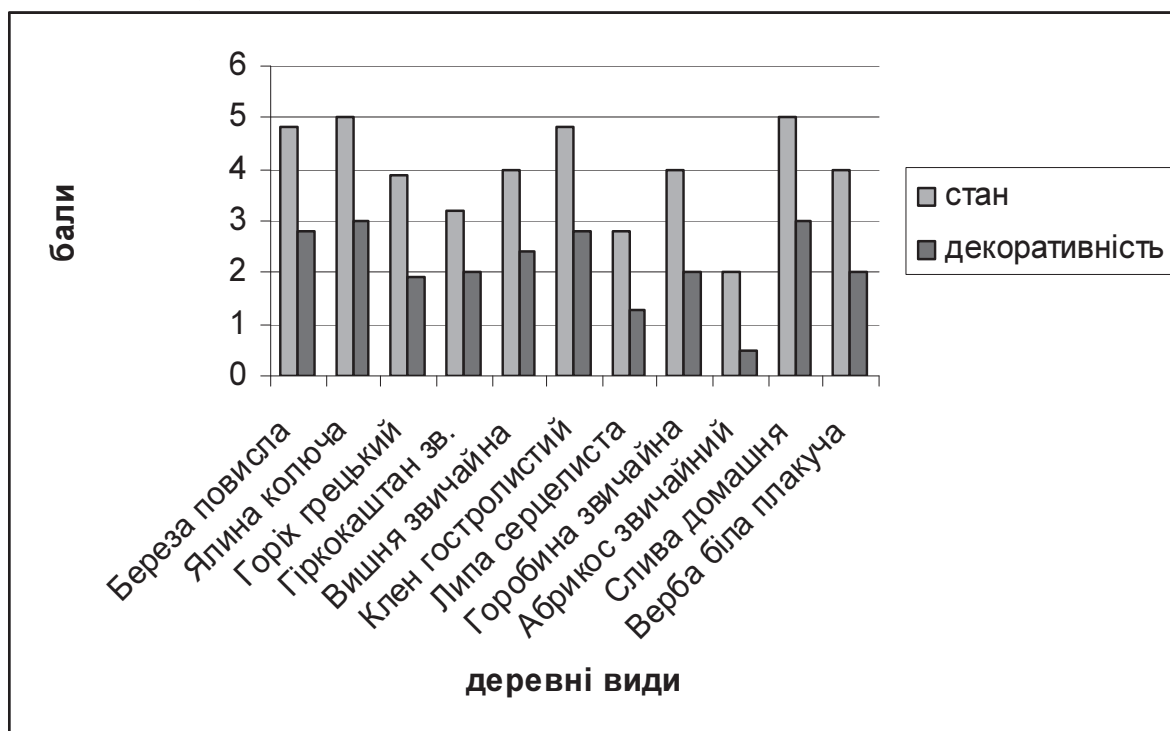

Рис. 3. Стан та декоративність деревних видів у вуличних насадженнях центральної частини смт. Калинівка, бали

Висновок

Дослідження вуличних насаджень центральної частини смт. Калинівка свідчить, що їх асортимент досить обмежений – налічує 11 деревних видів, чотири з яких належать до інтродуцентів. За кількістю інтродуценти складають майже половину представлених дерев. Найпоширенішими у вуличних насадженнях смт. Калинівка є береза повисла, ялина колюча, горіх грецький та гірकोкаштан звичайний, на які припадає 73,2 % обстежених дерев. У цілому дерева у вуличних насадженнях центральної частини селища мають нормальний стан і досить високу декоративність, чому відповідають середньозважені показники – відповідно 4,2 та 2,4 бали.

Список літератури

1. Герасимчук З.В. Перспективи озеленення у контексті збалансованості розвитку території України / З.В. Герасимчук // Научно-технический сборник: Коммунальное хозяйство городов. – 2009. – № 86. – С. 440–444.
2. Казанцев П.А. Жизненное состояние и декоративность деревьев в городских насаждениях г. Тюмени / [Электронный ресурс] / П.А. Казанцев, М.Н. Казанцева. – Режим доступа: <http://science-bsea.narod.ru>
3. Кузнецов С.І. Екологічні передумови оптимізації вуличних насаджень Києва / С.І. Кузнецов, Ф.М. Левон, В.Ф. Пилипчук, М.І. Шумик // Питання біоіндикації та екології. – Запоріжжя: ЗДУ, 1998. – Вип. 3. – С. 57–64.
4. Якушина Э.И. Древесные растения в озеленении Москвы / Якушина Э.И. – М.: Наука, 1982. – 158 с.

Представлены результаты исследований уличных древесных насаждений центральной части г.м. Калиновка Киевской области. Исследован асортимент древесных растений, оценено их состояние и декоративность.

Уличные насаждения, древесные виды, состояние, декоративность.

The results of wood street plantings research of central part of Kalinovka town of Kyiv region are presented. The assortment of tree species was investigated, state and ornamental condition of it were estimated.

Street plantings, tree species, state, ornamental condition.

УДК*712:56

ВНУТРІВИДОВА КОНКУРЕНЦІЯ В РЯДОВИХ ПОСАДКАХ ТУЇ ЗАХІДНОЇ (*THUJA OCCIDENTALIS* 'FASTIGIATA')

Л.І. Копій, доктор сільськогосподарських наук

В.С. Кучерявий, асистент

Національний лісотехнічний університет України

Розкривається характер внутривидової конкуренції особин туї західної 'Fastigiata' в рядових посадках.

Туя західна, внутривидова конкуренція, рядові посадки.

© Л.І. Копій, В.С. Кучерявий, 2012